

HCS D

**Human capital and social
development.**

2025 – volume 14, issue 2

Inson kapitali va ijtimoiy rivojlanish jurnali.

2025 – 14-jild, 2-son



O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLİY TA’LIM FAN VA

INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SHAROF RASHIDOV NOMIDAGI SAMARQAND DAVLAT

UNIVERSITETI



Inson kapitali va ijtimoiy rivojlanish jurnali

Journal Human capital and social development

Журнал Человеческий капитал и социальноеразвитие

Jurnali

14-jild, 2-son (aprel) 2025.

Jurnal 2021-yilda tashkil topgan.

Davriyligi: har ikki oyda

Davriy nashirning rasmiy nomi: “Inson kapitali va ijtimoiy rivojlanish”-“Human capital and social development”-“Человеческий капитал и социальное развития” O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan 19.05.2021 sanada berilgan №1179 guvohnomasi bilan ro‘yhatdan o‘tgan.

Junal: O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2023 yil 30 noyabrdagi 342/3-son qarori bilan tasdiqlangan Iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) va fan doktori (DSc) Ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiya ishlari yuzasidan dissertatsiyalari asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro‘yhatiga kiritilgan.

Jurnal asoschilari: Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti Inson resurslari va mahalla tarqqiyotini boshqarish instituti.

Nashr etuvchi: SamDU tahririy-nashriyot bo‘limi.

Xalqaro indeksi: ISSN 3030-3672

Tahririyat telefoni: +998 (94) 283 56 78, +998 (90) 502 13 03

Pochta manzili: 140104, Samarqand shahar., Universitet xiyoboni, 4

Web-sayt: www.hcsd.samdu.uz.

E-mail: muhridinrabbimov@gmail.com

«INSON KAPITALI VA IJTIMOYIY RIVOJLANISH»
«HUMAN CAPITAL AND SOCIAL DEVELOPMENT»
«ЧЕЛОВЕЧЕСКИЙ КАПИТАЛ И СОЦИАЛЬНОЕ РАЗВИТИЕ»
JURNALI

Bosh muharrir: t.f.d., prof. Xalmuradov Rustam Ibragimovich

Bosh muharrir o‘rinbosari: i.f.d., prof. Arabov Nurali Uralovich

Kotib: PhD, dots. Nasimov Ikrom Xusanovich

Texnik muharrir: assistent., Rabbimov Muxriddin Musoqul o‘g‘li

TAHRIRIYAT KENGASHI

O‘zFA akademigi, i.f.d., prof. Abdurahmonov Qalandar Xodjayivech

O‘zFA akademigi, i.f.d., prof. G‘ulomov Saidaxror Saidaxmedovich

DSc, professor Daler Mirpochoyev (Iqtisodiyot va savdo instituti, Tojikiston)

PhD, professor Arindam Banik (Xalqaro menejment instituti, Hindiston)

PhD, professor Jiye Li (Sian Jiatong universiteti, Xitoy Xalq Respublikasi)

PhD, professor Bayong Van Li (Yongnam universiteti, Janubiy Koreya)

PhD, professor Vonyong Li (Yongnam universiteti, Janubiy Koreya)

PhD, professor Yan Patterson (Kvinslend universiteti, Avstraliya)

PhD, dots. Djurakulov Shoxrux Davronovich (SamDU)

i.f.n., dots. Yuldashev Shamsiddin Qiyomiddinovich (SamDU)

i.f.n., dots. Nizamov Axtam Numonovich (SamDU)

i.f.n., dots. Bozorov Berdimurod Ulug‘murodovich (SamDU)

i.f.n., dots. Boboqulov Bahromqul Mamatkulovich (SamDU)

i.f.n., dots. Usmonova Dilafruz Karshiyevna (SamDU)

i.f.n., dots. Alibekova Saodat Lapasovna (SamDU)

PhD, dots. Ulug‘murodova Nodira Berdimuradovna (SamDU)

PhD, dots. Sharifov Shuhrat Saidahmadovich (SamDU)

PhD, dots. Bakayev Ziyovuddin Toshbolta o‘g‘li (SamDU)

PhD, dots. Karjavova Xurshida Abdumalikovna (SamDU)

PhD, dots. Mansurova Nargiza Shamsiddinovna (“Ipak yo‘li” turizm va madaniy meros xalqaro universiteti)

PhD, dots. Djalilov Faxriddin Azimovich (SamDU)

PhD, dots. Boltayev Burxon Sadinovich (SamDU)

PhD, dots. Maxmudova Mohinur Ravshanbekovna (SamDU)

YANGI O'ZBEKISTONDA AHOLI O'SISH STATISTIKASINING AHAMIYATI VA PROGNOZ KO'RSATKICHLARI.

O.N.Xaitov , I.A.Sanakulova 

Samarqand davlat universiteti Kattaqo'rg'on filiali, Samarqand, O'zbekiston.

OPEN ACCESS

HCSD

Correspondence

Xaitov Oxunjon Nomoz o'g'li

Samarqand davlat universitetining

Kattaqo'rg'on filiali dotsenti

xaitovoxunjon@samdukf.uz

+99899-337-59-95

Sanakulova Iroda Abrorovna

Samarqand davlat universitetining

Kattaqo'rg'on filiali talabasi

irodasanakulova06@gmail.com

+99899-337-59-95

Received: 18 March 2025

Revised: 23 March 2025

Accepted: 25 April 2025

Published: 30 April 2025

Funding source for publication:
Samarkand State University.

Publisher's Note: HCSD stays neutral with regard to jurisdictional claims in published maps and institutional affiliations.



Copyright: Journal Human capital and social development © 2 by Samarkand State University is licensed <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

Annotatsiya: Ushbu maqolada mamlakat aholisi sonining ortishi va jadal suratlarda o'sib borishi, joriy davlatning iqtisodiyotiga ham katta ta'sir ko'rsatadi, uning rivojlanishiga olib keladi va bu holat o'syotgan aholi uchun yangi ish o'rinlari, sifatli ta'lim va tibbiyot muassasalari qurish kabi bir qancha muhim strategik vazifalarni ishlab chiqib, amalga oshirishni taqazo etadi. Aholi sonining ortishi iste'mol hajmining ortishiga olib keladi. Bu o'z navbatida ishlab chiqarishni kengaytirishga ham shart-sharoitlar yaratib beradi. Iste'molchilar sonining ortishi bir qatorda talabning ham ortishiga olib keladi. Bu o'z navbatida, talab bilan parallel holda taklifni ham shakllantiradi.

Kalit so'zlar: demografiya, aholi statistikasi, mehnatga layoqatli aholi, aholi harakati, aholi zichligi, aholi prognozi.

ЗНАЧЕНИЕ СТАТИСТИКИ И ПРОГНОЗНЫХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ РОСТА НАСЕЛЕНИЯ В НОВОМ УЗБЕКИСТАНЕ.

Аннотация: В данной статье констатируется, что увеличение численности населения страны и быстрый рост текущего состояния также окажет большое влияние на экономику нынешнего государства, что приведет к ее развитию, и данная ситуация повлияет на разработку и реализацию ряда важных стратегических задач, таких как строительство новых рабочих мест, качественное образование и медицинские учреждения для растущего населения. Увеличение численности населения приводит к увеличению объемов потребления. Это, в свою очередь, создаст условия для расширения производства. Увеличение числа потребителей приведет к увеличению как спроса, так и предложения. Это, в свою очередь, формирует предложение параллельно со спросом.

Ключевые слова: демография, статистика населения, трудоспособное население, движение населения, плотность населения, прогноз численности населения.

THE IMPORTANCE OF POPULATION GROWTH STATISTICS AND FORECAST INDICATORS IN NEW UZBEKISTAN.

Abstract: This article discusses the increase in the population of a country and its rapid growth, which significantly impacts the national economy and contributes to its development. This situation necessitates the development and implementation of various strategic tasks, such as creating new job opportunities, building quality educational institutions, and establishing healthcare facilities to meet the needs of the growing population. The population growth leads to an increase in consumption. In turn, this creates conditions for the expansion of production. The rise in the number of consumers also leads to an increase in demand, which, in turn, shapes the supply in parallel with demand.

Keywords: demography, population statistics, working-age population, population movement, population density, population forecast.

Kirish.

Yangi O'zbekistonda aholi o'sish statistikasi mamlakatning ijtimoiy va iqtisodiy rivojlanishini baholashda, shu jumladan mehnat bozorining holati, sog'liqni saqlash tizimining samaradorligi, ta'lim va ijtimoiy xizmatlarning rivojlanishi kabi sohalarida muhim ahamiyatga ega. Aholi sonining o'sishi yoki kamayishi mamlakatning umumiy barqarorligi, ijtimoiy barqarorlik va iqtisodiy o'sishning asosiy ko'rsatkichlaridan biri hisoblanadi. Shu nuqtai nazardan, aholi o'sishi statistikasining tahlil qilinishi, kelajakdagi demografik prognozlar, resurslar taqsimoti va ijtimoiy siyosatni shakllantirishda juda muhim rol o'ynaydi.

Aholi o'sishi bilan bog'liq statistik ma'lumotlar, aholining yashash darajasini, iqtisodiy rivojlanishning barqarorligini va mintaqaviy farqlarni o'rganishga yordam beradi. Shu bilan birga, bu statistik ma'lumotlar ijtimoiy xizmatlar sohasidagi ehtiyojlarni aniqlash, mehnat bozorining muvozanatini ta'minlash va iqtisodiy resurslarni samarali boshqarishga imkon yaratadi. Shunday qilib, aholi o'sishining statistikasi nafaqat mamlakatning hozirgi holatini baholash, balki uning kelajakdagi rivojlanish prognozlarini shakllantirishda ham katta ahamiyatga ega.

Mavzu bo'yicha adabiyotlarni tahlili.

O'zbekistonning demografik rivojlanishini tahlil qilgan iqtisodchi olimlar, aholi o'sishining ijtimoiy va iqtisodiy rivojlanishga ta'sir ta'kidlamoqda.

Shavkat Rasulov kabi olimlar, mamlakatda aholi sonining o'sishi

mehnat bozoriga va ijtimoiy infratuzilmalarga qanday ta'sir ko'rsatishini o'rganib, prognoz ko'rsatkichlari orqali resurslar taqsimoti va ijtimoiy siyosatni shakllantirishning ahamiyatini ko'rsatib o'tgan. Ularning fikriga ko'ra, aholi sonining barqaror o'sishi mamlakat iqtisodiyoti uchun ijobiy omil bo'lishi mumkin, lekin bu o'sish barqaror iqtisodiy o'sish va mehnat bozorining raqobatbardoshligini ta'minlash uchun to'g'ri siyosatni talab qiladi.

Tursunoy Rakhmonova aholi o'sishining ijtimoiy infratuzilmaga ta'sirini, ta'lim va sog'liqni saqlash tizimlarining aholi sonining o'sishiga moslashtirilishi zarurligini ta'kidlagan. U, shuningdek, aholi o'sishini muvofiqlashtirishda davlatning aholi siyosatining markaziy ahamiyatga ega ekanligini ta'kidlashadi.

Muhammadali Tursunov kabi olimlar, mintaqaviy aholi o'sishini tahlil qilishda, aholi zichligi va resurslar taqsimotining mintaqaviy o'zgarishlar bilan qanday bog'lanishini o'rganadilar. Ular mamlakatning turli hududlaridagi aholi o'sishining o'ziga xos xususiyatlarini tahlil qilish orqali, mintaqaviy rivojlanishni barqarorlashtirish va resurslar taqsimotini optimallashtirishni taklif qiladilar.

Abdurashid Tashkentov kabi olimlar esa, statistik ma'lumotlar asosida aholi prognozlarini tuzishning muhimligini, bu prognozlar yordamida mehnat bozoridagi ehtiyojlarni qondirish va ijtimoiy siyosatni amalga oshirishning samaradorligini ta'kidlamoqda.

Tadqiqot metodologiyasi.

Ushbu tadqiqotda Yangi O'zbekiston sharoitida aholi o'sishining statistik jihatlari va prognoz

ko'rsatkichlarining ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishdagi o'rni va ahamiyatini o'rganish maqsad qilingan bo'lib, ilmiy-analitik usul, statistik tahlil usuli, solishtirma tahlil usuli, prognozlash usuli, grafik va vizualizatsiya usulidan foydalanilgan.

Tahlil va natijalar.

Aholi deganda tasavvurimizga muayyan hududi, qit'a, mamlakat, tuman, shahrida istiqomat qiluvchi insonlar majmui keladi, aslida bu ham xato fikr emas. Aholi harakati va boshqa turli sohalari bilan quyidagi maxsus fan Demografiya shug'ullanadi. Bu fan aholining tug'ilishi, o'limi, soni va aholi statistikasini o'rganuvchi asosiy sohadir.

Demografik statistika, aholi statistikasi - statistika fani tarmog'i, aholi yoki uning alohida guruhlarining miqdori, tarkibi, joylashishi va takror barpo bo'lishi haqida statistik uslub asosida ma'lumotlar to'plash, uni qayta ishlash va tahlil qilishni o'rganadi. Demografik statistika aholi va demografik jarayonlar (tug'ilish, o'lish, nikoh va ajralish, aholining takror barpo bo'lishi) haqidagi raqam ko'rsatkichlar yig'indisidan iborat. Demografik statistika ma'lumotlaridan sotsial-demografik tadqiqotlarda foydalaniladi.

Aholi sonining o'sishi - aholi yoki tarqoq guruhdagi odamlar sonining ko'payishidir. Aholining o'sishi iste'molning ortishi bilan bir qatorda, inson taraqqiyotida foydalanilgan resurslar tufayli biologik xilma-xillikning yo'qolishi va iqlim o'zgarishi kabi ekologik muammolarning keltirib chiqaruvchisi hisoblanadi.

Barcha mamlakatlarda aholi sonining o'sishi iqtisodiyotning asosiy omillaridan biri hisoblanadi. Darhaqiqat, mamlakat aholisi sonining ortishi va jadal suratlarda o'sib borishi, joriy

davlatning iqtisodiyotiga ham katta ta'sir ko'rsatadi, uning rivojlanishiga olib keladi va bu holat o'syotgan aholi uchun yangi ish o'rinlari, sifatli ta'lim va tibbiyot muassasalari qurish kabi bir qancha muhim strategik vazifalarni ishlab chiqib, amalga oshirishni taqazo etadi. Aholi sonining ortishi iste'mol hajmining ortishiga olib keladi. Bu o'z navbatida ishlab chiqarishni kengaytirishga ham shart-sharoitlar yaratib beradi. Iste'molchilar sonining ortishi bir qatorda talabning ham ortishiga olib keladi. Bu o'z navbatida, talab bilan parallel holda taklifni ham shakllantiradi. Ushbu jarayonlar esa mamlakat iqtisodiyotiga ta'sir ko'rsatadi. Misol sifatida YaIMning ortishini olishimiz mumkin. Iqtisodiyotda ekstensiv o'sish tushunchasi mavjud bo'lib, u aholi sonining ortishi bilan birga YaIM hajmining parallel ravishda ortishini anglatadi.

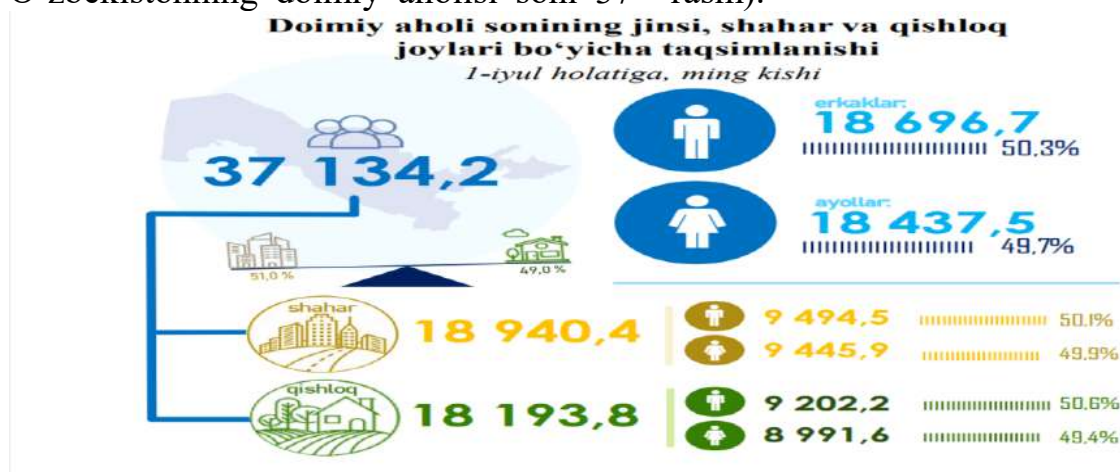
So'nggi yillarda O'zbekiston Respublikasining aholisi ham jadal sur'atlarda o'sib bormoqda. Xususan, yurtimiz aholisi soni 37,3 mln kishidan oshdi. Bu Markaziy Osiyoda yashovchilarning yarmini tashkil etadi va bu faqatgina Markaziy Osiyo aholisining deyarli yarmini tashkil etuvchi ko'rsatkich bo'lib qolmay, balki iqtisod rivojlanishi uchun asosiy turtki - mintaqadagi eng yirik iste'mol bozori ham hisoblanadi. "O'zbekiston-2030" strategiyasining ikkinchi ustuvor yo'nalishi ham mamlakatning iqtisodiy o'sishi va aholi farovonligini oshirishga qaratilgan maqsadli yo'nalishi hisoblanadi. Aholi soni, uning qanday ko'rsatkichlarda o'sayotganligini va tarkibini o'rganishning asosiy usuli bu ro'yxatga olish hisoblanadi. Aholi sonini va uning qanday sur'atlarda o'sayotganini aniqlashda aholi ro'yxati boshlang'ich

manba hisoblanadi. Bu manbani yillar kesimida ko'rib chiqamiz:

O'zbekiston Respublikasida doimiy yashovchi aholining soni 2017-yilning 1-oktyabrdagi holati bo'yicha 32 mln 511 mingdan ortiq kishini tashkil etgan. Bu ko'rsatkich 2024-yilning 1-oktyabr sanasida esa 37 mln 355 mingdan ortiq kishini tashkil etyabdi. Ushbu 7 yil davomida yurtimiz aholisi qariyb 4 mln 843 ming ortiq kishiga o'sgan. Bu albatta yaxshi natija, so'nggi ikki yilga nazar solaganimizda esa aholi sonining ortishi yiliga bir millionga yaqinlashayotganini ko'rishimiz mumkin. Bundan tashqari aholi sonining va joylashgan hududiga qarab eng ko'p va eng kam aholini qamrab olgan viloyatlarni ko'rishimiz mumkin. Jumladan, O'zbekistonning eng ko'p aholisi joylashgan hududi Samarqand bo'lib uning doimiy aholisi 4 275,3 ming kishini tashkil etadi. Keying o'rinda Farg'ona viloyatining aholisi soni 4 123,6 ming kishiga yetgan. Statistikada ko'rsatilishicha eng kam aholiga ega bo'lgan viloyat Navoiy bo'lib, aholisi soni 1 090,0 ming kishini tashkil etadi.

2024 yil 1 iyul holatiga O'zbekistonning doimiy aholisi soni 37

million 134 ming kishini tashkil etdi. Bu haqda Statistika agentligi hisobot berdi. Qayd qilinishicha, aholining 18 million 696 ming nafari erkaklar, 18 million 437 ming nafari ayollardir. Mamlakatning shahar aholisi soni 18,9 million kishini, qishloqlar aholisi 18,2 million kishini tashkil etadi. Agentlik ma'lumotiga ko'ra, O'zbekiston aholisining o'rtacha yoshi 28,5 yilga teng. Taqqoslash uchun, 2014 yilda aholi o'rtacha yoshi 27,3 yil edi. O'zbekistonda mehnatga layoqatli yoshdagi fuqarolar umumiy aholi sonining 56,4 foiziga teng. Shu bilan birga, mehnatga layoqatli yoshdan kichiklar 32 foiz, mehnatga layoqatli yoshdan kattalar 11,6 foiz. Doimiy aholi sonining eng ko'pi Samarqand viloyatida qayd etilgan – 4 million 249 ming nafar. Bu butun O'zbekiston aholisining 11,4 foizi degani. Shuningdek, Farg'ona (4,1 million kishi), Qashqadaryo (3,6 million kishi), Andijon (3,4 million kishi) va Namangan (3,1 million kishi) viloyatlarida nisbatan ko'p aholi istiqomat qiladi. 2024-yil 1-iyul holatiga O'zbekistonning doimiy aholisi soni 37 million 134 ming kishini tashkil etdi (1-rasm).



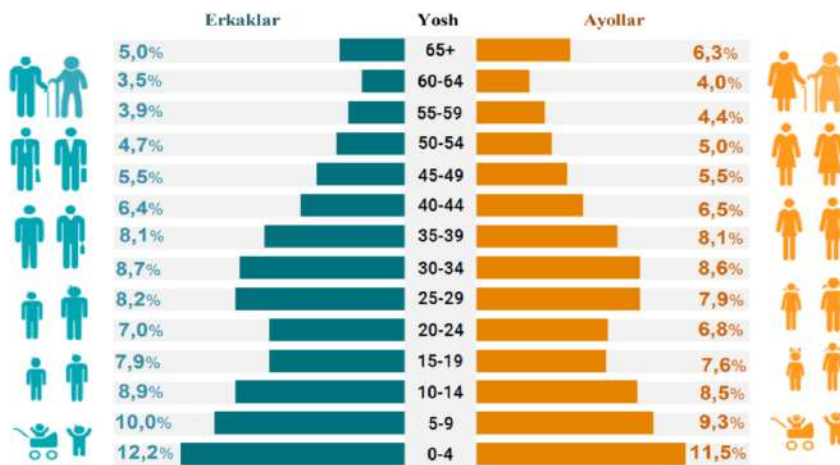
1-rasm. Doimiy aholi sonining jinsi, shahar va qishloq joylari bo'yicha taqsimlanishi.

Qayd etilishicha, aholining qariyb 18 million 696 ming nafari erkaklar, 18 million 437 ming nafari ayollar hissasiga to'g'ri keladi. Mamlakatning shahar aholisi soni 18,9 million kishini, qishloqlardagi aholisi 18,2 million kishini tashkil etadi.

Respublika aholisining o'rtacha yoshi 28,5 yosh bo'lgan. Taqqoslash uchun, 2014-yilda aholi o'rtacha yoshi 27,3 yosh edi.

Aholining yosh guruhlari va jinsi bo'yicha taqsimlanishi

2024-yil 1-yanvar holatiga



2-rasm. Aholining guruhlari va jinsi bo'yicha taqsimlanishi

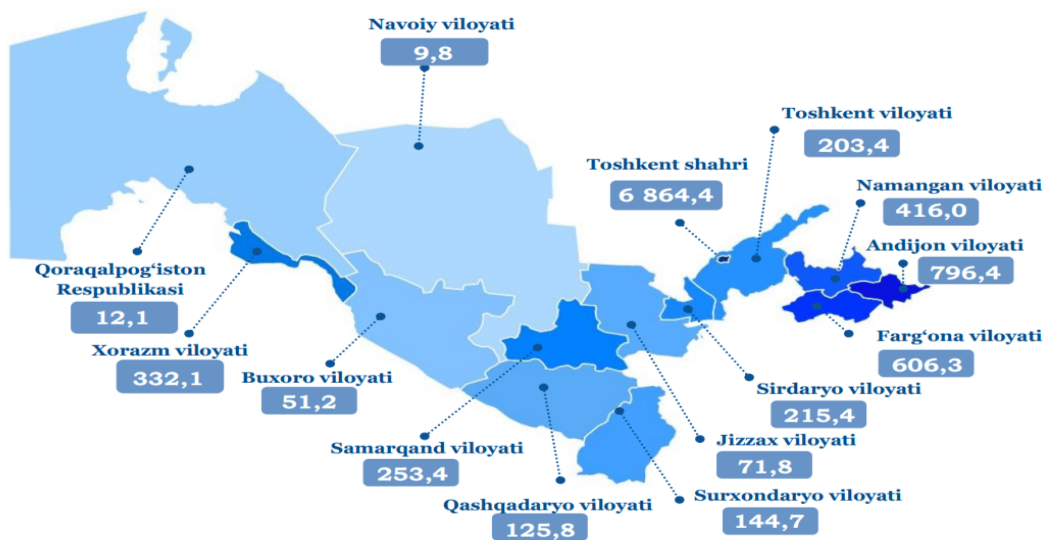
O'zbekistonda mehnatga layoqatli yoshdagi fuqarolar umumiy aholi sonining 56,4 foiziga teng. Shu bilan birga, mehnatga layoqatli yoshdan kichiklar 32 foiz, mehnatga layoqatli yoshdan kattalar 11,6 foiz.

Doimiy aholi sonining eng ko'p ulushi Samarqand viloyatida qayd etilgan

- 4 million 249 ming nafar. Bu butun O'zbekiston aholisining 11,4 foizi degani. Shuningdek, Farg'ona (4,1 million kishi), Qashqadaryoda (3,6 million kishi), Andijon (3,4 million kishi) va Namangan (3,1 million kishi) viloyatlarida nisbatan ko'p aholi istiqomat qiladi.

O'zbekiston Respublikasi bo'yicha aholi zichligi

2024-yil 1-iyul holatiga, 1 kv.km.ga to'g'ri keladigan aholi soni, kishi



3-rasm. O'zbekiston Respublikasi bo'yicha aholi zichligi

Doimiy aholisi sonining ulushi eng kam hudud Sirdaryo viloyati bo'lib, u yerda 922,1 ming kishi yashamoqda.

Navoiy (1,1 million kishi), Jizzax (1,5 million kishi), Xorazm (2 million kishi) viloyatlari va Qoraqalpog'istonda (2

million kishi) nisbatan kam aholi istiqomat qiladi.

Xulosa va takliflar.

Yangi O'zbekiston sharoitida aholi o'sishi statistikasini chuqur tahlil qilish va prognozlashtirish ijtimoiy-iqtisodiy siyosatni samarali yuritishning muhim omillaridan biri hisoblanadi. Aholi sonining yildan-yilga ortib borayotgani, ayniqsa mehnatga layoqatli yoshdagi aholining yuqori ulushi, mamlakat uchun ulkan demografik imkoniyatlar eshigini ochmoqda. Shu bilan birga, bu jarayon iqtisodiy resurslar taqsimoti, ijtimoiy xizmatlar sifati, bandlik va infratuzilma masalalarini qayta ko'rib chiqishni talab etadi.

Tadqiqot davomida aniqlanishicha, 2017–2024-yillar oralig'ida O'zbekiston aholisi soni qariyb 4,8 million kishiga ko'paygan. Bu esa yiliga deyarli 1 millionlik o'sish sur'atini bildiradi. Aholining bunday jadal o'sishi ichki talabning oshishiga, ishlab chiqarish hajmining kengayishiga, yangi ish o'rinlari va ijtimoiy xizmatlarga bo'lgan ehtiyojning ortishiga olib kelmoqda.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. "O'zbekiston 2030" strategiyasi. Rasmiy hujjat. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti rasmiy veb-sayti: <https://president.uz>
2. Rasulov Sh. O'zbekiston demografik rivojlanishining iqtisodiy tahlili. Toshkent: "Iqtisodiy fikr" nashriyoti. 2022-y.
3. Raxmonova T. Aholi o'sishining ijtimoiy infratuzilmalarga ta'siri. "Iqtisod va statistika" jurnali, №4, 45–51-betlar. 2021-y.
4. Tursunov M. Hududiy demografik farqlar va resurslar taqsimoti. "Ilm va taraqqiyot" ilmiy-amaliy jurnali, №1, 32–39-betlar. 2023-y.
5. Tashkentov A. Statistik tahlil asosida demografik prognozlash. Toshkent: O'zbekiston Milliy universiteti nashriyoti. 2020-y.
6. Abduraxmonov Q.X. Iqtisodiy nazariya asoslari. Toshkent: "IQTISOD-MOLIYA" nashriyoti. 2020-y.
7. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Statistika agentligi Aholi soni va demografik holati bo'yicha statistik byulleten. Rasmiy sayt: <https://stat.uz>

Aholi o'rtacha yoshining 28,5 yil atrofida bo'lishi esa O'zbekistonni yosh va mehnatga layoqatli aholiga boy davlat sifatida ko'rsatadi.

Demografik statistikaning to'g'ri yuritilishi, ro'yxatga olish jarayonlarining sifatli amalga oshirilishi nafaqat mavjud holatni baholash, balki kelajakdagi demografik tendensiyalarni aniqlashda ham muhim ahamiyat kasb etadi. Hududlar kesimida aholining notekis taqsimlangani esa mintaqaviy siyosatda muvozanatli yondashuvni talab qiladi.

Yuqoridagi omillarni inobatga olgan holda, aholi o'sishi statistikasi davlat siyosatining markaziy yo'nalishlaridan biri bo'lishi kerak. Bu borada ilmiy asoslangan prognozlar, aniq statistik tahlillar va demografik tendensiyalar asosida ijtimoiy-iqtisodiy strategiyalar ishlab chiqilishi zarur. Faqat shundagina O'zbekiston aholi salohiyatidan to'liq va samarali foydalanish, iqtisodiy barqarorlik va ijtimoiy farovonlikka erishish mumkin bo'ladi.

CONTENTS

1	XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA IJTIMOY-IQTISODIY SAMARADORLIKNI OSHIRISH OMILLARI.	
	Ulug'muradova Nodira Berdimuradovna	4-9
2	HUDUDIY MEHNAT BOZORI EHTIYOJLARIGA MOS KELUVCHI KADRLARGA TAYYORLASH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI.	
	Xamidova Aziza Abdufattoyevna	10-17
3	ПЕСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ТУРИЗМА В УЗБЕКИСТАНЕ.	
	Усманова Дилафруз Каршиевна, Бозорова Фарангиз Шерзод кизи	18-25
4	СУЩНОСТЬ, ЗНАЧЕНИЯ, РОЛЬ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ПОВЕДЕНЧЕСКОЙ ЭКОНОМИКИ.	
	Джумаев Аскар Хайдарович	26-30
5	HUDUDIY TURIZM KLASTERLARIDA INNOVATSION YONDASHUVLAR VA DAVLAT BOSHQARUVI INTEGRATSIYASI.	
	O'sarov Abdulla Davronqulovich	31-37
6	O'ZBEKISTONDA TURIZM BOZORINI RIVOJLANISHNING, TURIZM INDUSTRIYASINING IMKONIYATLARI VA AHAMYATI.	
	Daminov Olimjon Nurmamat o'g'li	38-44
7	O'ZBEKISTONDA KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA TIJORAT BANKLARNING O'RNI.	
	Nasimov Ikrom Xusanovich, Axadov Sardor Sherzod o'g'li	45-48
8	ILG'OR XORIJIY TAJRIBA ASOSIDA TURIZM SOHASIDA KADRLAR TAYYORLASH VA MALAKA OSHIRISH TIZIMINING TAKOMILLASHUVI.	
	Xo'jaqulov Bobur Rustam o'g'li	49-55
9	XIZMAT KO'RSATISH SOHASI CHAKANA SAVDO KORXONALARIDA RAQOBAT STRATEGIYALARINI QO'LLASH.	
	Shuhrat Sharifov Saidahmadovich, Ravshanov Musojon Ravshan o'g'li	56-62
10	YANGI O'ZBEKISTONDA AHOLI O'SISH STATISTIKASINING AHAMIYATI VA PROGNOZ KO'RSATKICHLARI.	
	Xaitov Oxunjon Nomoz o'g'li, Sanakulova Iroda Abrorovna	63-68
11	ISTE'MOLCHILARNI ELEKTRON TIJORATDAN FOYDALANISH TAJRIBASINI YAXSHILASH YO'LLARI.	
	Maxmudov Lazizbek Ubaydullo o'g'li	69-78
12	ZAMONAVIY MEHNAT BOZORI TALABLARIGA MOS KADRLAR TAYYORLASHNING TIZIMLI YONDASHUVI.	
	Qurbonov Sirojiddin Qurbonovich, Pardakulov Dalerjon Erkinovich	79-85
13	O'ZBEKISTONDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKDA RAQAMLI MARKETING-TOVAR-XIZMATLARNI INTERNET ORQALI TARG'IB QILISH	
	Pazilidinov Muxiddin Maxammadin o'g'li	86-94
14	FARG'ONA VODIYSIDA AHOLINI KAMBAG'ALLIKDAN CHIQUARISHDA EKOTURIZM IMKONIYATLARIDAN FOYDALANISHDA AVTOMOBIL YO'LLARI TARMOG'INI RIVOJLANISHINING AHAMIYATI.	
	R.M.Axmedov	95-99
15	AGROTURIZMNING SALOHİYATINI BAHOLASH USULLARI.	
	Jurakulova Sarvinoz Baxtiyor qizi	100-104
16	EFFICIENCY OF DRUG PRODUCTION OF HUPERICUM PERFORATUM LEDEB IN THE PHARMACEUTICAL INDUSTRY.	
	Ernazarov Ortik Eshnazarovich, Musinov Zokir Rahmonovich	105-109
17	SAMARQAND VILOYATI KORXONALARINING MOLİYAVIY FAOLIYATI NATIJALARINI BAHOLASH.	
	Arziqulova Oybarchin Eshquvat qizi	110-118
18	«YASHIL» IQTISODIY O'SISHNI TA'MIRLASHDA QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARIDAN SAMARALI FOYDALANISH.	
	Yuldashev Shamsiddin Qiyamiddinovich, Boliyeva Baxora Farxodovna	119-125
19	SAMARQAND VILOYATIDA INTERAKTIV TIBBIY XARITA JORIY QILISHNING IMKONIYATLARI.	
	Axrrova Munavvar Farxod qizi	126-131

20	O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHDA XORIJ TAJRIBASI.	
	Shuhrat Sharifov Saidahmadovich, Soxibov Farrux Ortikovich	132-139
21	THE ROLE OF TRANSPORT LOGISTICS IN CIRCULAR ECONOMY.	
	Urazov Komil Baxramovich, Orzukulova Zumrad Abdukholik kizi	140-146
22	MINTAQADA KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHNING TARGETLASH MEXANIZIMLARI.	
	Baratov Javlon Norjigitovich	147-153
23	KICHIK VA O'RTA TURISTIK KOMPANIYALAR UCHUN BRENDNI YARATISH VA RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.	
	Bunyod BakhodirovBaxtiyorovich, Nuriddinov Tohir Salohiddin o'g'li	154-158
24	O'ZBEKISTONDA INDUSTRIAL IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISH VA UNI AHOLINI ISH BILAN BANDLIGINI TA'MINLASHGA TA'SIRI.	
	Xaitov Oxunjon Nomoz o'g'li, Rashidov Shoxrux Zohid o'g'li	159-164
25	O'ZBEKISTONDA TURIZM SOHASINI JADAL RIVOJLANTIRISHDA ISTIQBOLLI LOYIHALARNING O'RNI.	
	Ikramova Dilnoza Abduraxmanovna	165-169
26	XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA RAQOBATBARDOSHLIKNI OSHIRISH STRATEGIYALARI.	
	A'zamova Feruza Abduholiq qizi	170-176
27	TURISTLAR XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHNING MEYORIY-HUQUQIY VA TASHKILIY-IQTISODIY JIHATLARI.	
	Pardayev Botir Raxmatullayevich	177-182
28	MODERN THEORETICAL CONCEPTS OF DEFINITION OF POVERTY.	
	Nasimov Ikrom Khusanovich	183-188
29	IQTISODIYOTNING INNOVATSION RIVOJLANISHI SHAROITIDA CHAKANA SAVDO KORXONALARI FAOLIYATINING ASOSIY YO'NALISHLARI.	
	Abdullaeva Zulfiya Izzatovna	189-198
30	TURIZM XIZMATLARI SIFATINI NAZARIY VA AMALIY JIHATDAN TAKOMILLASHTIRISH UCHUN INTEGRATIV YONDASHUV.	
	Kamolova Mohinur Iskandarovna	199-203
31	RESPUBLIKADA OLIY TA'LIM MUASSASALARINING RIVOJLANISH HOLATI VA TENDENSIYALARI TAHLILI.	
	Shuhrat Sharifov Saidahmadovich, Nazarov Ulmas Alisherovich	204-209
32	TA'LIM XIZMATLARI BOZORI RIVOJLANISHIDA INTEGRATSIYA JARAYONLARI TADQIQOT OB'EKTI SIFATIDA.	
	Ismoilova Feruza Kubaymurodovna	210-215
33	KORXONALARDA XODIMLAR MOTIVATSIYASI VA MEHNATNI RAG'BATLANTIRISHNING RAQAMLI TENDENSIYALARI.	
	Amirov Akmal Mexrojovich, Naimov Damir	216-222
34	INSON RESURSLARINI BOSHQARISHDA KORXONA XODIMLARINING XAVFSIZLIGI BILAN BOG'LIQ XAVFLARNI BAHOLASH USULLARI.	
	Abdualimov Ashraf Qurbonaliyevich	223-229
35	INNOVATSION IQTISODIYOT SHAROITIDA RAQAMLI PLATFORMALAR.	
	Amriyeva Shaxzoda Shuxratovna	230-236
36	FOREIGN EXPERIENCES IN DEVELOPING MEDICAL TOURISM.	
	Sultonov Akobir	237-243
37	MAMLAKATIMIZDA TURIZM SOHASINI RIVOJLANTIRISHDA ENOTURIZM RESURSLARIDAN SAMARALI FOYDALANISH USULLARI.	
	Tursunov Xasan Xolmuminovich	243-248
38	DEVELOPING THE TOURISM SECTOR THROUGH THE EFFECTIVE USE OF NATURAL TOURISM RESOURCES.	
	Rabbimov Muxriddin Musoqul o'g'li	249-253
39	O'ZBEKISTONDA XIZMATLAR SOHASIDA OILAVIY KORXONA XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISHNING PROGNOZ KO'RSATKICHLARI.	
	Togayeva Dilnoza Azamatovna	254-258
40	TURIZM SOHASIDA HUDUDIY KLASSTERLAR VA ULARNING INNOVATSION RIVOJLANISHIDAGI ROLI	
	Xaitov Oxunjon Nomoz o'g'li	259-263